

LIFE ÅRSRAPPORT 2025

VI FIRAR 10 ÅR MED LIFE

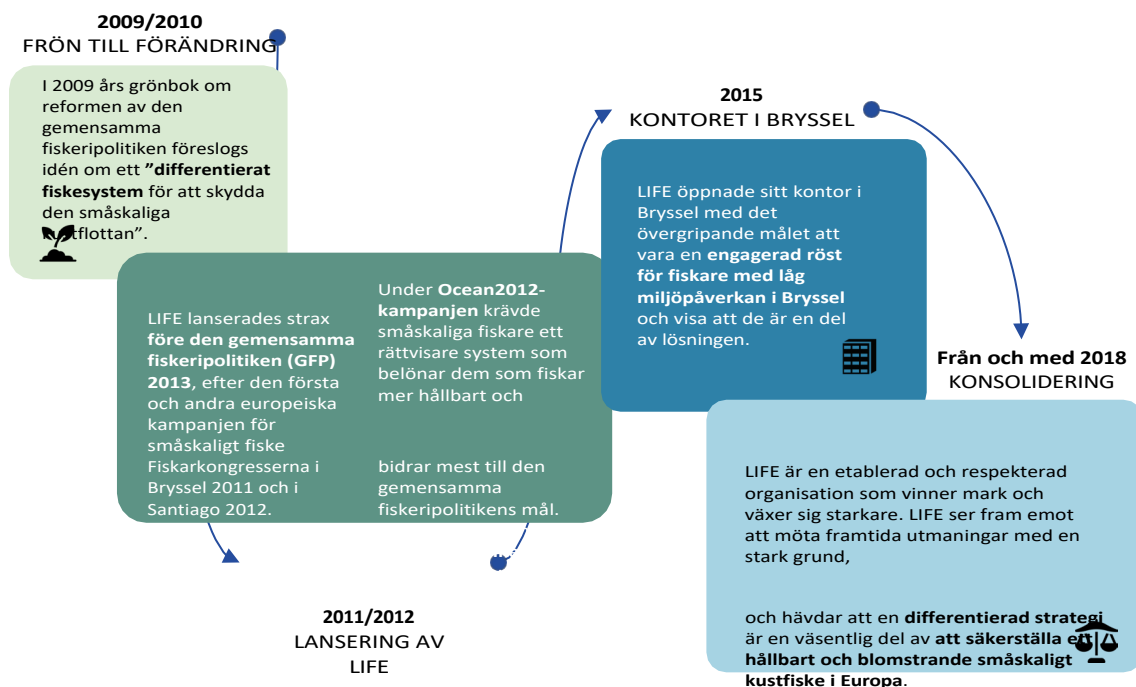
Att förena europeiska småskaliga fiskare för att uppnå rättvist fiske, friska hav och livskraftiga fiskesamhällen

Innehållsförteckning

INLEDNING: VI FIRAR 10 ÅR MED LIFE	2
Rättvis behandling av småskaligt kustfiske (SSCF)	2
Viktiga milstolpar längs vägen:2015 till 2025	3
Vad har förändrats?	4
Milstolpar för 2025	5
ATT FORMA FRAMTIDEN: LIFE:S VIKTIGASTE KRAV	7
ENGAGEMANG PÅ HÖG NIVÅ MED KOMMISSIONÄR COSTAS KADIS	8
SSCF:S LEDARSKAP PÅ GLOBAL NIVÅ	10
EU-POLITIK& -FRAMSTÖDENS FRAMGÅNGAR 2025	12
Kampanjen "Make Fishing Fair"	12
Utvärdering av den gemensamma fiskeripolitiken	17
EU:s nästa budget (den fleråriga budgetramen) i samband med utvärderingen av den gemensamma fiskeripolitiken	18
Den europeiska havspakten& Havslagen	18
Reform av den vetenskapliga grunden för fiskeriförvaltningen	20
Partnerskapet för energiomställning (ETP)	20
Kontrollförordningen& undantag för listade hamnar	22
Havsplanering och den 12-mils regenerativa zonen	23
Att ompröva fisket: en vision för ett fiske med låg miljöpåverkan i Europa	24
REGIONALA AKTIVITETER: LIVET VID VATTNET	25
Stärkt representation i rådgivande råd (alla regioner)	25
Östersjö& Nordsjöregionen	26
Medelhavs& en Svarta havsregionen	29
Atlantregionen	29
PROJEKT& OCH INNOVATION	30
Fish-X: Digitalisering för ett rättvist och hållbart	30
Rundsmörbult: Att förvandla en invasiv art till en möjlighet	31
Seaglow: Innovation för ett klimatrezilient	33
Participatory Guarantee System (PGS) för SSCF	34
KOMMUNIKATION, EVENEMANG OCH& MEDLEMSKAP	35
INTERNA PROCESSER OCH STYRNING&	35
Medle& stärkt styrning	35
LIFE-sekretariatet utökar sin kapacitet	37
FINANSIELL SAMMANFATTNING2025 OCH BUDGET 2026	37
LIFE:s ekonomi 2025	37
BLICK FRAMÅT 2026	42

INLEDNING: VI FIRAR 10 ÅR MED LIFE

År 2025 är det **tio år sedan LIFE öppnade sitt kontor i Bryssel**. Det är ett lämpligt tillfälle att se tillbaka på vad som har uppnåtts och vad som har förändrats under det senaste decenniet. På sätt och vis har LIFE:s utveckling skett i fyra olika faser: idéfasen (2009/10), lanseringen (2011/2012), uppstartsfasen (2014–2018) och konsolideringsfasen (från och med 2018). Sedan november 2018 är LIFE registrerat i Belgien som en ideell organisation (ASBL).

Rättvis behandling av småskaligt kustfiske (SSCF)

LIFE har från början krävt rättvis behandling av SSCF, med rättvis tillgång till resurser, marknader, sektorsstöd och deltagande i beslutsfattandet.

För att ta itu med det orättvisa kvotsystemet har LIFE betonat behovet av ett fullständigt genomförande av artikel 17 i lagens anda. Detta uttrycks i skäl 33, där det anges att: "Tillgången till ett fiske bör baseras på transparenta och objektiva kriterier, inklusive sådana av miljömässig, social och ekonomisk karaktär. Medlemsstaterna bör främja ansvarsfullt fiske genom att ge incitament till de aktörer som fiskar på det sätt som är minst skadligt för miljön och som ger störst nytta för samhället."

Den andra sidan av myntet när det gäller rättvist fiske är rättvis tillgång till marknaderna, där differentieringen av SSCF-produkter och sektorsstöd till SSCF-producentorganisationer (PO) och andra strukturer är avgörande. Rättvis tillgång till beslutsfattandet innefattar rättvis tillgång till rådgivande råd, samrådsprocesser och europeiska tjänstemän med ansvar för lagförslag och tillsyn.

Viktiga milstolpar längs vägen: 2015–2025

Under LIFE:s resa fram till 2025 har flera viktiga milstolpar uppnåtts. Det är värt att lyfta fram några av dem här:

LIFE BLIR AKTIVT I RÅDGIVANDE RÅD

LIFE:s arbete på regional och lokal nivå stärkte LIFE-medlemmarnas roller inom Östersjöens rådgivande råd (BSAC) och stödde fem medlemsföreningar att ansluta sig till BSAC:s verkställande utskott (2016–2018 och fortlöpande). LIFE anslöt sig därefter till ytterligare två rådgivande råd (AC): Markets Advisory Council (MAC) från 2016 till 2021 och Mediterranean Advisory Council (MedAC) – 2016–2021 och 2025–pågående, samtidigt som LIFE-medlemmar också engagerar sig i de rådgivande råden för nordvästra vattnen (NWW AC) och sydvästra vattnen (SWW AC).

LIFE ÄR EN GRUNDANDE PARTNER I GFCM:S "FRIENDS OF SSF"

I Medelhavet blev LIFE en grundande partner i plattformen "Friends of Small-scale Fisheries" inom Allmänna fiskerikommissionen för Medelhavet och Svarta havet (GFCM) för att främja och stödja genomförandet av den regionala handlingsplanen för småskaligt fiske (RPOA SSCF), det första regionala fiskeriförvaltningsinstrumentet för småskaligt fiske som antagits av en regional fiskeriförvaltningsorganisation (RFMO).

LIFE ÄR MEDLEDARE FÖR EN EU-OMFATTANDE KAMPANJ MOT ELTRÅLING

På europeisk nivå var LIFE en av drivkrafterna bakom den EU-omfattande kampanjen mot elektrisk pulstrålning, där man lyfte fram bristen på insyn, missbruk av subventioner samt de sociala och miljömässiga skador som denna fiskemetod orsakar. Kampanjen ledde till att Europaparlamentet täppte till luckan i förordningen om tekniska åtgärder, vilket i praktiken innebär ett förbud mot redskapet 2018.

TILLDELNINGEN AV KVOTER FÖR BLÅFINNAD TONFISK ANSEES SOM ORÄTTVIS

Det orättvisa systemet för kvotfördelning av blåfenad tonfisk i Frankrike erkändes som sådant av de franska domstolarna. År 2021 fastslog förvaltningsdomstolen i Montpellier att "mekanismen för kvotfördelning av blåfenad tonfisk inte uppfyller de nödvändiga europeiska

”är varken transparent eller objektiv och tar inte tillräcklig hänsyn till artikel 17”. Målet, som inleddes av franska småskaliga fiskare anslutna till LIFE och LIFE själva år 2017, är fortfarande olöst efter att de franska myndigheterna överklagat i sista instans.

LIFE FRÄMJAR SAMFÖRVALTNING OCH MARINT SKYDD

LIFE:s arbete på fältet var avgörande för inrättandet av fyra samförvaltningsprogram (två i Katalonien, ett på Balearerna och ett på Malta), samt en fiskarledd fiskeförbudszon på Cypern (lagstadgad) och två vetenskapliga rapporter med rekommendationer om framtida fiskeförbuds zoner och marina skyddsområden i Spanien och Italien. Den maltesiska regeringen har betraktat det nordöstra marina skyddsområdet som ett framgångsrikt pilotprojekt och planerar att utvidga det till hela landet.

MARKNADSFÖRINGSINITIATIV SOM LANSERATS AV LIFE FÖR ATT STÖDJA HÅLLBARA OCH RÄTTVISA LIVSMEDELSSYSTEM

Två direktmarknadsföringsinitiativ har lanserats (Empesca’t) eller förstärkts (Peix Nostrum), och tre lokala praktikgemenskaper har utvecklats för att stödja omställningen av lokala livsmedelssystem genom färdplaner mot hållbara och rättvisa livsmedelssystem.

LIFE TAR PÅ SIG INTERNATIONELLA ROLLER VID SSCF-EVENEMANG

På internationell nivå har LIFE tagit en nyckelroll i arbetet med att stärka den globala rörelsen för småskaligt fiske genom att tillsammans med TBTI, ICSF och andra relevanta parter anordna workshoppar vid den fjärde världskongressen för småskaligt fiske i Europa (Malta, 2022), IYAFA:s regionala workshop för Europa (Spanien, 2023) samt genom att 2023 och 2025 ansluta sig till en koalition av småskaliga fiskarföreningar från Afrika, Stillahavsområdet, Latinamerika och Asien i en gemensamt utarbetad uppmaning till handling riktad till regeringar, baserad på fem åtgärdsområden och uppföranderegler för att stödja det småskaliga fisket.

LIFE BANAR VÄGEN FÖR ARTIKEL 17 OCH KOMMISSIONENS VADEMECUM

LIFE:s påverkansarbete i Europaparlamentet (EP) var avgörande för att PECH-utskottet skulle anordna workshopen ”En rättvis uppgörelse för småskaligt kustfiske vid tilldelningen av fiskemöjligheter” (2019), vilket banade väg för parlamentets resolution om artikel 17 (2022), kommissionens vademecum om artikel 17 (2025) samt resolutionerna om småskaligt fiske och samförvaltning.

Vad har förändrats?

Samtidigt som de centrala utmaningarna när det gäller rättvis tillgång till SSCF kvarstår har fyra nya utmaningar uppstått och blivit allt mer akuta:

KONKURRENS OM KUSTUTRYMME

Den blå ekonomins framväxt, med en ständigt ökande konkurrens om kustutrymmet med andra sektorer inom den blå ekonomin, väcker oro för att fiskeområdena trängs undan.

KLIMATFÖRÄNDRINGAR

Allt tydligare effekter av klimatförändringarna i kustområdena i form av havs värmeböljor, havs försurning, brist av traditionella arter, blomstrande av invasiva arter, den betydande minskningen av plankton.

GENERATIONSFÖRNYELSE

Generationsskiftet inom både fiskeflottan och fiskesamhället har blivit ett akut problem. Unga fiskare är ovilliga att välja yrket, och de som är intresserade av att börja möter betydande hinder.

ENERGIOÖVERGÅNG

Även om det småskaliga fisket redan tillhandahåller koldioxidsnål mat ökar trycket på en energiomställning från fossila bränslen till renare, billigare och säkrare alternativ mot bakgrund av växande sårbarheter i försörjningskedjan.

Milstolpar för 2025

PUBLICERING AV HAVSPAKTEN

som förbinder EU att prioritera stödet till småskaligt fiske och att undersöka möjligheten att inrätta ett särskilt rådgivande organ för småskaligt fiske.

VADEMECUM OM ARTIKEL 17 PUBLICERAT AV EG

som fastställer en ram för att vägleda medlemsstaterna mot en transparent, objektiv och socialt ansvarsfull kvottilldelning. I dokumentet betonas ”andemeningen i artikel 17 ... [att] främja ansvarsfullt fiske genom att ge incitament till de aktörer som bedriver fiske på det sätt som är minst skadligt för miljön”, och medlemsstaterna uppmanas att omfördela outnyttjade fiskemöjligheter på ett snabbt, transparent och aktivt sätt.

VIKTEN AV SSCF BETONAS I EU:S BUDGET FÖR 2028–2032

där medlemsstaterna uppmanas att ”i sina nationella och regionala partnerskapsplaner (NRP) beakta de särskilda behoven inom fiske, vattenbruk och kustsamhällen, och i synnerhet inom småskaligt kustfiske”.

PUBLICERING AV REKOMMENDATIONERNA FRÅN PARTNERSKAPET FÖR ENERGIOMSTÄLLNING (ETP)

där SSCF-specifika krav integreras i den kommande EU-färdplanen för energiomställningen. LIFE:s samordning av SSCF-arbetsgruppen säkerställde att proportionalitet, genomförbarhet och skräddarsydda vägar för SSCF formellt återspeglades i de slutliga rekommendationerna.

FRAMSTEG I ARBETET MED ATT REFORMERA DEN VETENSKAPLIGA GRUNDEN FÖR EU:S FISKERIFÖRVALTNING

LIFE:s påverkansarbete har bidragit till ett förnyat institutionellt fokus på återhämtningsinriktade, ekosystembaserade råd och förbättrade biologiska referenspunkter.

KRAV PÅ EN EUROPEISK HANDLINGSPLAN FÖR SSCF

från kampanjen Make Fishing Fair, där färdplanen Make Fishing Fair formellt överlämnades till Europeiska kommissionen, undertecknad av 37 SSCF-organisationer och stödd av 14 icke-statliga organisationer.

LIFE VÄLJER NY STYRELSE

där Gwenaël Pennarun bekräftades som ordförande, vilket stärker organisationens stabilitet och ledarskapskapacitet inför nästa fas av det politiska engagemanget inom EU.

PUBLICERING AV "RETHINK FISHERIES: EN GEMENSAM VISION FÖR RÄTTVIS OCH MILJÖVÄNLIGT FISKE I EUROPA"

vilket positionerar LIFE som en viktig bidragsgivare till kommissionens kommande vision för fiske och vattenbruk 2040 och formar EU:s långsiktiga politiska inriktning.

Tillsammans utgör dessa milstolpar **betydande framsteg**: starkare argument för skräddarsydda rättsliga och politiska ramverk för småskaligt fiske, ökat institutionellt erkännande, tydligare vägar för rättvis tillgång till resurser samt en mer framträdande position för småskaligt fiske i Europas agenda för energi, klimat och havsförvaltning.

Denna årsrapport dokumenterar LIFE:s arbete under hela 2025: det politiska arbetet, initiativen och åtgärderna, allianserna samt det kollektiva engagemanget från småskaliga fiskare för att försvara sina försörjningsmöjligheter, uppnå rättvis behandling och återställa Europas hav.

ATT FORMA FRAMTIDEN: LIFE:S VIKTIGASTE KRAV

I början av EU:s nya politiska cykel lade LIFE fram en tydlig vision för den tionde mandatperioden och kommissionens mandatperiod 2024–2029: ett Europa där småskaligt fiske med låg miljöpåverkan erkänns som en strategisk tillgång för livsmedelssuveränitet och försörjningstrygghet, klimatesiliens och livskraftiga kustsamhällen. Detta grundade sig på LIFE:s manifest för den tionde mandatperioden (*Rättvisa politiska åtgärder för rättvist fiske: rättvist för fiskarna, rättvist för framtida generationer och rättvist för naturen*), som publicerades i september 2024, och preciserades i färdplanen ”Make Fishing Fair” (november 2025).

Under hela 2025 omfattade LIFE:s viktigaste krav bland annat följande:

- En **särskild handlingsplan för småskaligt fiske** som säkerställer bindande och samstämmiga åtgärder på EU-nivå, anpassade till småskaligt fiske och integrerade i den kommande **havslagen**.
- Återställande av fiskbestånden med hjälp av bättre vetenskap och traditionell kunskap, inklusive **en reform av de vetenskapliga rekommendationerna** med förbättrade biologiska referenspunkter för att återuppbygga ekosystemens hälsa, samt transparenta och inkluderande beslutsprocesser.
- En rättvis fördelning av fiskemöjligheterna baserad på sociala, ekonomiska och miljömässiga kriterier, med **fullt genomförande av artikel 17**, för att belöna miljömässigt och socialt ansvarstagande.
- En **regenerativ 12-milszon** under gemensam förvaltning, där man prioriterar kustfiske med låg påverkan, återställande av ekosystemet och rättvis tillgång för småskaligt kustfiske.
- Rättvis tillgång till sektorsstöd och marknader, inklusive **erkännande av producentorganisationer inom småskaligt kustfiske** samt en moderniserad och tillgänglig finansieringsstruktur inom ramen för den nya fleråriga budgetramen och nationella/regionala partnerskapsplaner.
- Erkännande av **att småskaligt, samhällsbaserat och familjedrivet fiske (SSCF) ska stå i främsta ledet i energiomställningen**. Proportionalitet i energiomställningen, vilket säkerställer att åtgärder för att minska koldioxidutsläppen förblir genomförbara för småskaliga aktörer.
- Skärpt övervakning och tillsyn av industriella fiskeflottor, åtgärdande av kryphål och säkerställande av ett **rättvist genomförande av kontrollförfordningen**.

- Tillämpa **anpassningsbara** system för **gemensam förvaltning** i alla kustområden inom 12-milszonen, vilket stärker den lokalsamhällsledda styrningen.
- Främja **generationsskiftet** genom att undanröja hinder för unga fiskare och erbjuda utbildning, mentorskap och vägar till anständiga försörjningsmöjligheter.
- Bygga **klimattåliga kustsamhällen** och stödja anpassning samt långsiktig socioekologisk motståndskraft.
- Uppnå **jämställdhet** inom fisket och säkerställa lika deltagande och möjligheter för kvinnor.
- Förbättra rådgivande rådets funktion, bland annat genom att inrätta ett **särskilt rådgivande råd för småskaligt, småföretagsdrivet och familjedrivet fiske (SSCF)** för att stärka SSCF:s deltagande i EU:s beslutsfattande.

Dessa uppmaningar till påverkansarbete har styrt LIFE:s insatser under hela året – i parlamentet, i dialoger med kommissionen, i internationella forum och på fältet tillsammans med fiskarna.

ENGAGEMANG PÅ HÖG NIVÅ MED KOMMISSIONÄR COSTAS KADIS

LIFE träffade kommissionsledamot Costas Kadis och hans kabinett flera gånger under året:

Februari: LIFE:s ordförande Gwen Pennarun deltog i högnivådialogen om havspakten.

(LIFE:s tillförordnade ordförande Gwen Pennarun tar till orda vid högnivåmötet om "Ocean Pact" med kommissionsledamot Kadis, Bryssel 2025)

Mars: LIFE:s svenska medlemmar träffade kommissionsledamot Kadis i Simrishamn för att diskutera Östersjökrisen.

(LIFE:s svenska medlemmar uppmärksammar EU-kommissionären att agera mot Östersjökrisen. Från vänster till höger: Bengt Larsson, Costas Kadis och Stefan Nordin. Sverige, 2025)

April: LIFE höll ett ensidigt möte med kommissionsledamot Kadis och hans stab för att diskutera artikel 17, vetenskapliga råd och producentorganisationer inom SSCF.

(LIFE diskuterar rättvisa politiska åtgärder för småskaliga fiskare med kommissionsledamot Kadis. Från vänster till höger: Claudia Orlandini, Brian O'Riordan, Marta Cavallé, Costas Kadis, Gwen Pennarun och Christian Tsangarides. Bryssel, 2025)

Maj: Partnerskapet för energiomställning träffade kommissionsledamot Kadis för att lyfta fram arbetsgruppernas viktigaste krav.

(Gruppen Energy Transition Partnership träffar EU-kommissionär Costas Kadis i Bryssel, 2025)

Maj: LIFE-medlemmar i Irland träffade kommissionsledamot Kadis för att lyfta fram generationsskiftet och kvotbegränsningarna.

(LIFE-medlemmar från Irland – IIMRO – träffar EU-kommissionär Costas Kadis. Irland, 2025)

Juni: LIFE deltog i UNOC3-evenemang i Nice, där kommissionsledamot Kadis också var närvarande och Ocean Pact officiellt lanserades.

(Att driva den globala agendan för småskaliga fiskare framåt: LIFE vid UNOC3. Från vänster till höger: Marta Cavallé, Sandrine Thomas, Gwen Pennarun och Seamus Bonner. Nice, 2025)

Juli: LIFE deltog i genomförandedialogen om direktivet om maritim fysisk planering (MSPD), under ledning av kommissionsledamot Kadis.

November: LIFE och Blue Ventures anordnade forumet "Make Fishing Fair", där kommissionsledamot Kadis höll ett anförande.

(Från vänster till höger: Gwen Pennarun, Marta Cavallé, EU-kommissionär Costas Kadi, Muireann Kavanagh från IIMRO – Foto: @Matt Judge/Blue Ventures)

November: LIFE deltog i genomförandedialogen om SSCF och var den första talaren

sessionen efter de tidigare kommissionsledamöternas (Damanaki och Vela) anföranden.

(Officiell bild från genomförandedialogen. Källa: EU-kommissionen – Audiovisuella tjänsten; Samarbetspartner: CE – Service audiovisuel; Fotograf: Lukasz Kobus; Upphovsrätt: Europeiska unionen, 2025)

SSCF:S LEDARSKAP PÅ GLOBAL NIVÅ

Den internationella agendan inleddes i februari med att LIFE deltog i den internationella workshopen om ”Stärkt samarbete och kapacitetsuppbyggnad inom småskaligt fiske”, som hölls i Colombo, Sri Lanka, och där man bidrog med ett perspektiv på utmaningarna och behoven inom det europeiska småskaliga fisket till den globala agendan.

(Marta Cavallé deltar i den internationella workshopen om "Stärkt samarbete och kapacitetsuppbyggnad inom småskaligt fiske" som hölls i Colombo, Sri Lanka, 2025)

I juni, vid FN:s havskonferens i Nice, anslöt sig LIFE till en global delegation av småskaliga fiskare för att säkerställa att deras perspektiv företrädde på högsta nivå. Organisationen var medarrangör vid visningar av filmen *Sea Change* och använde filmen som en plattform för att väcka dialog om rättvisa i havsfrågor och framtiden för kustsamhällen. LIFE deltog också i paneldiskussioner på hög nivå om finansiering, data och styrning, där organisationen bidrog med sin expertis om rättvisa och inkluderande tillvägagångssätt inom havspolitik.

En av konferensens stora höjdpunkter var sidoevenemanget i den blå (officiella) zonen, som anordnades gemensamt av LIFE och andra organisationer för småskaliga fiskare från hela världen och som värdades av regeringarna i Costa Rica och Tyskland. Evenemanget samlade fyrtio fiskare från tjugofem länder för att göra sina röster hörda och bygga solidaritet mellan olika regioner. Genom denna gemensamma insats bidrog LIFE till att säkra åtaganden från flera regeringar, däribland Costa Rica, Madagaskar, Seychellerna och Ghana, om förmånlig tillgång och samförvaltning för småskaligt fiske. LIFE:s aktiva närvaro under hela konferensen, med mer än tio tillfällen att tala vid olika evenemang, säkerställde

att europeiska småskaliga fiskare blev en fast del av den globala rörelsen för havsrättvisa och hållbara försörjningsmöjligheter i kustområdena.

(LIFE:s medlemmar och personal samt Blue Ventures deltar i FN:s havskonferens – UNOC 3 – i Nice, Frankrike, 2025)

FRAMSTEG INOM EU:S POLITIK OCH INTRESSEBEVAKNING 2025

År 2025 präglades av ett ökat politiskt engagemang för LIFE. Genom en rad högnivåmöten, parlamentariska debatter, kommissionens genomförandedialoger, internationella konferenser, workshoppar och offentliga samråd arbetade LIFE för att sätta småskaliga fiskare i centrum för EU:s fiskeri- och havsförvaltning.

Nedan följer en sammanfattning av LIFE:s framgångar inom politik och påverkansarbete under perioden.

Kampanjen "Make Fishing Fair"

Kampanjen "Make Fishing Fair" blev det avgörande påverkansinitiativet under 2025 för LIFE och Blue Ventures. En viktig milstolpe var evenemanget *"Fairness for the Forgotten Fleet: MEPs and Small-Scale Fishers Challenge a Distorted Sea"*, som hölls i Europaparlamentet i mars. Evenemanget samlade en delegation av småskaliga fiskare från fem länder (Irland, Sverige, Frankrike, Spanien och Storbritannien), ledamöter av Europaparlamentet, företrädare för Europeiska kommissionen och organisationer från det civila samhället. Evenemanget, som leddes av Europaparlamentsledamöterna Isabella Lövin (De gröna/EFA), Emma Fourreau och Luke Ming Flanagan (Vänstern), med bidrag från Europaparlamentsledamöterna Paulo do Nascimento Cabral (EPP) och Eric Sargiacomo (S&D), gav fiskarna en sällsynt möjlighet att

delar med sig av sina egna erfarenheter av hur dagens system för fiskeriförvaltning och kvotfördelning påverkar deras försörjning, med stödande uttalanden från alla politiska partier.

Diskussionerna fokuserade på den ojämlika fördelningen av fiskemöjligheter, koncentrationen av tillträdesrättigheter, de utmaningar som fiskare med låg miljöpåverkan står inför när det gäller tillgång till viktiga bestånd samt medlemsstaternas underlåtenhet att fullt ut genomföra artikel 17 i den gemensamma fiskeripolitiken. Deltagarna efterlyste ett starkare EU-ledarskap genom fastställandet av tydliga riktlinjer för att säkerställa transparenta och rättvisa fördelningssystem som belönar miljö- och sociala insatser och stöder småskaliga fiskeriers livskraft.

(LIFE-medlemmar och Marta Cavallé talar vid evenemanget "Rättvisa för den glömda flottan: Europaparlamentariker och småskaliga fiskare utmanar ett snedvridet hav" i Europaparlamentet, 2025)

(LIFE-medlemmar, LIFE-personal och Blue Ventures framför Europaparlamentets byggnad, 2025)

Kampanjens budskap fick internationell uppmärksamhet vid FN:s tredje havskonferens (UNOC3) i Nice, där en LIFE-delegation (med bland annat fiskare från Frankrike och Irland) anslöt sig till en global koalition av småskaliga fiskare för att bekräfta uppropet *"Small-Scale Fishers' Call to Action"*, som förespråkar ett starkare erkännande av sektorn inom den europeiska havspakten och globala processer för havsförvaltning. Se alla detaljer om havspakten på sidan 18.

(Gwen Pennarun håller ett anförande vid FN:s havskonferens – UNOC 3-panelen "Sea Change: the future of fishing" i Nice, Frankrike, 2025)

En milstolpe nåddes i november med forumet "Make Fishing Fair" i Bryssel, som samlade mer än 40 småskaliga fiskare från 16 europeiska länder, representerande fiske från Östersjön, Nordatlanten, Medelhavet och Svarta havet. Deltagarna överlämnade en gemensam färdplan för rättvist fiske till kommissionsledamot Costas Kadis, ledamöter i Europaparlamentet och andra viktiga intressenter, där de uppmanade till antagandet av en europeisk handlingsplan för småskaligt fiske senast 2026. Färdplanen, som undertecknats av 37 organisationer för småskaligt fiske och stöds av 15 andra organisationer, uppmanade de europeiska institutionerna att upprätta en handlingsplan för småskaligt fiske i Europa senast 2026, baserad på en differentierad politik och förvaltningsstrategi för småskaligt fiske (SSCF) och större fiskeverksamheter, samt att införliva principerna i FAO:s frivilliga riktlinjer för småskaligt fiske (SSCF-riktlinjerna). De viktigaste prioriteringarna som ska tas upp

Målen för denna plan omfattar bland annat återställande av fiskbestånden och ekosystemens hälsa, rättvis fördelning av fiskemöjligheter, förmånlig tillgång till kustvatten, gemensam förvaltning, generationsskifte, jämställdhet, klimattålighet, förbättrad marknadstillträde och sektorsstöd. Tillsammans har dessa åtgärder stärkt en enad europeisk och internationell rörelse som förespråkar en fiskeripolitik som belönar ansvarsfulla fiskemetoder, stärker kustsamhällena och säkerställer att de allmänna marina resurserna ger samhällsnytta.

I september skickade LIFE [ett brev](#) till kommissionsledamot Costas Kadis angående den kommande publiceringen av vademecumet om artikel 17, där man lyfte fram de viktigaste frågorna som vademecumet bör innehålla.

I november publicerade kommissionen äntligen den länge efterlängtade handboken om artikel 17, som ska vägleda medlemsstaterna mot en transparent, objektiv och socialt ansvarsfull kvottilldelning. LIFE välkomnade dokumentet och lyfte fram det som en viktig milstolpe, men betonade att riktlinjer inte räcker utan bindande genomförande. Rättvis kvottilldelning måste stå i centrum för den kommande havslagen. Detta kommer att vara en nyckelfråga att arbeta med framöver.

En vecka efter forumet "Make Fishing Fair" ägde genomförandedialogen om småskaligt fiske rum, där LIFE var inbjudet att delta. Marta Cavallé var den första talaren efter kommissionsledamot Costas Kadis och de två före detta kommissionsledamöterna Maria Damanaki och Karmenu Vella. Hon presenterade *färdplanen för "Make Fishing Fair"* och dess uppmaning till handling som huvudinnehållet i sitt tre minuter långa anförande.

("Make Fishing Fair"-evenemang där LIFE:s styrelse, personal, medlemmar och samarbetspartner diskuterade en rättvis framtid för fisket. Bryssel, Belgien, 2025)

Utvärdering av den gemensamma fiskeripolitiken

Under 2025 spelade LIFE en aktiv roll i den kommande utvärderingen av den gemensamma fiskeripolitiken (CFP) och såg till att perspektiven från småskaliga fiskare med låg miljöpåverkan fick fullt genomslag. Även om den slutliga utvärderingen först skulle offentliggöras 2026 arbetade LIFE under hela året för att påverka dess inriktning. LIFE bidrog i stor utsträckning till processen genom att i april lämna in ett detaljerat svar på ett offentligt samråd. Detta kompletterades med intervjuer med utvärderare, utbyten med kommissionstjänstemän och samordnade synpunkter tillsammans med partnerorganisationer bland icke-statliga organisationer för att lyfta fram långvariga brister i genomförandet – särskilt kring **artikel 17, tillgång till fiskevatten och resurser samt behovet av mer återhämtningsinriktad vetenskaplig rådgivning**.

Baserat på detta engagemang förutspådde LIFE flera viktiga brister som man förväntade sig att utvärderingen skulle ta upp: den ihållande oförmågan att uppnå den gemensamma fiskeripolitikens sociala och ekonomiska mål, bristen på framsteg när det gäller rättvis fördelning av fiskemöjligheter , samt avsaknaden av

differentierad förvaltning för småskaliga kustflottor samt de strukturella obalanserna i rådgivande råden. LIFE varnade också för att svagheterna i landningsplikten inte kunde förstås utan att man tog itu med det bristfälliga genomförandet av artikel 17 – en fråga som vi konsekvent tog upp under hela utvärderingsprocessen.

EU:s nästa budget (den fleråriga budgetramen) i samband med utvärderingen av den gemensamma fiskeripolitiken

En viktig utveckling som pågick parallellt med utvärderingen av den gemensamma fiskeripolitiken 2025 var offentliggörandet av Europeiska kommissionens förslag till den **fleråriga budgetramen (MFF) för 2028–2032**. Förslaget innebar en betydande omstrukturering av EU:s fiskeristöd, där EMFAF slogs samman med en bredare nationell och regional partnerskapsfond (NRPF). Denna förändring väcker viktiga frågor om hur det framtida ekonomiska stödet ska stämma överens med målen för den gemensamma fiskeripolitiken, särskilt dess sociala och miljömässiga åtaganden.

För LIFE blev förslaget till den fleråriga budgetramen en central del av organisationens engagemang i utvärderingsprocessen: organisationen betonade att varje ny finansieringsstruktur måste förbli tillgänglig för småskaliga fiskare, stödja metoder med låg miljöpåverkan och säkerställa att kustsamhällena inte hamnar i skymundan när fiskerinäringen konkurrerar med större nationella prioriteringar. LIFE utnyttjade därför utvärderingsdiskussionerna för att understryka behovet av ett finansieringsramverk som stärker – snarare än försvagar – den gemensamma fiskeripolitikens ambition att skapa ett rättvist, hållbart och motståndskraftigt fiske i hela Europa.

Den europeiska havspakten och havslagen

LIFE var nöjd med att se hur havspakten betonade vikten av småskaligt kustfiske och beaktade LIFE:s krav på ett särskilt rådgivande råd för småskaligt kustfiske. Inför offentliggörandet av havspakten hade LIFE deltagit i ett antal aktiviteter och evenemang på hög nivå, bland annat:

- Publicerade [LIFE:s ståndpunkt om havspakten i samband med inbjudan att lämna synpunkter på havspakten](#)
- Deltog i rundabordssamtalet på hög nivå "Fisheries & Oceans Dialogues – Helping to Design the Ocean Pact".
- Deltog som paneldeltagare vid Politicos högnivåevenemang "Walking the Talk on the European Oceans Pact".

- I ett [övertygande öppet brev](#) riktat till kommissionärskollegiet uppmanade organisationen Low Impact Fishers of Europe (LIFE) Europeiska kommissionen att stärka sitt förslag till en europeisk havspakt genom att sätta småskaliga fiskare med låg miljöpåverkan i centrum.
- Bidrag till Regionkommitténs samråd om "Den gemensamma fiskeripolitiken, den europeiska havspakten och unionens havs- och vattenbrukspolitik som en del av den nationella och regionala partnerskapsfonden".
- Deltog i UNOC-3 och den officiella lanseringen av havspakten i Nice.

LIFE välkomnade att pakten erkänner småskaligt fiske med låg miljöpåverkan som en prioritering, men varnade för att politiskt erkännande utan bindande åtgärder inte kommer att rädda sektorn.

(Marta Cavalle deltar i en panel tillsammans med EU-kommissionär Costas Kadis vid Politicos högnivåevenemang "Walking the Talk on the European Oceans Pact", 2025.)

Reform av den vetenskapliga grunden för fiskeriförvaltningen

Ett viktigt tema under 2025 var LIFE:s strävan att reformera den vetenskapliga grunden för fiskeriförvaltningen inom EU-ICES:s rådgivande ramverk. Under hela året efterlyste LIFE en övergång till återhämtningsinriktade

rådgivning grundad på försiktighetsprincipen och ekosystembaserade principer för att återuppbygga utfiskade fiskbestånd. Organisationen skickade flera brev till GD MARE där man uppmanade till antagandet av en sådan strategi och lyfte konsekvent fram systemfel i nuvarande ICES-bedömningar som hindrar en effektiv beståndsåterhämtning.

LIFE förespråkade införandet av eDNA-övervakning av industriella fångster, särskilt sådana som är avsedda för produktion av fiskmjöl och fiskolja, som ett sätt att förbättra transparensen och datakvaliteten. Organisationen föreslog också att fisketrycket skulle begränsas till 50 % av den teoretiska maximala årliga avkastningen ($0,5F_{msy}$) för bytesarter på lägre trofisk nivå med relativt låg biomassa, tillsammans med reviderade biomassatrösklar på minst 40 % av deras ursprungliga storlek och mer hållbara biologiska referenspunkter.

Utöver sina skriftliga inlägg deltog LIFE i ICES-möten med intressenter (MIACO), yttrade sig om kvotförslagen för Östersjön och undertecknade ett gemensamt brev tillsammans med icke-statliga organisationer och fritidsfiskare där man efterlyste förbättrade, försiktighetsbaserade rekommendationer som stödjer beståndens tillväxt och återhämtning. I alla dessa insatser betonade LIFE att det nuvarande systemet misslyckas med att återuppbygga kollapsade bestånd och måste omformas i grunden för att skapa överflöd snarare än att enbart hantera brist.

Partnerskapet för energiomställning (ETP)

LIFE fortsatte att spela en central roll i initiativet "Energy Transition Partnership" (ETP), som leds av Europeiska kommissionen, i egenskap av samordnare för arbetsgruppen för småskaligt fiske. Uppgifterna omfattade att aktivt organisera arbetsgruppens möten, delta i diskussionerna i stödgruppen och medverka i alla workshoppar för att säkerställa att småskaliga fiskares röst och deras perspektiv förblev i centrum för EU:s agenda för energiomställningen. Några höjdpunkter i denna process var:

- Den 7 april 2025 anordnade Energy Transition Partnership två hybridworkshops med fokus på energiomställningen och utfasningen av fossila bränslen inom EU:s fiske, där representanter och intressenter från de tre nyckelsektorerna deltog. [Rapporten från workshopen om småskaligt fiske \(SSCF\)](#) finns här
- Den 21 maj 2025, under den europeiska havsdagen (EMD) i Cork, Irland, anordnade Energy Transition Partnership (ETP) en fysisk workshop med titeln " " med fokus på "Taking stock of the Energy

Transition Partnership mot färdplanen". Här kan du hitta [rapporten från workshopen](#).

- Under EMD-mötet i Cork hade stödgruppens samordnare även ett möte med kommissionsledamot Costas Kadis, där LIFE fick i uppdrag att lyfta fram SSCF:s perspektiv och de nyckelfrågor som man enats om på hela gruppens vägnar.
- Senare under året deltog LIFE i konferensen i Helsingfors (Energy Transition in Fisheries – From Visions to Actions – 4–5 november 2025), där man återigen efterlyste skräddarsydda strategier och realistiska tidsplaner för energiomställningen

I oktober, som ett resultat av de fyra mötena i ETP:s arbetsgrupp för småskaligt fiske (SSCF) och de diskussioner som förts, överlämnade LIFE de slutgiltiga godkända [rekommendationerna från SSCF-arbetsgruppen](#) till GD MARE. Man betonade att sektorn för småskaligt fiske (SSCF) har nått en vändpunkt i sin nedgång. Därför behövs en bindande handlingsplan för att stödja SSCF i Europa, för att skapa den säkerhet som krävs för en ljusare och hållbar framtid, vilket kommer att fungera som en viktig drivkraft inte bara för energiomställningen utan också för sektorns generationsförnyelse. Om detta genomförs har SSCF goda förutsättningar att fortsätta leda energiomställningen tack vare sitt redan mycket låga koldioxidavtryck, vilket skapar en möjlighet att vitalisera sektorn och erbjuda bättre arbetsvillkor. Att prioritera offentlig finansiering för energiomställningen inom denna sektor (som är öronmärkt, meningsfull, tillgänglig och skräddarsydd för dem) är avgörande för att uppnå rättvisa konkurrensvillkor. Se [hela dokumentet](#) här.

I slutet av året och utifrån resultaten från de olika arbetsgrupperna deltog de tio arbetsgruppskoordinatorerna i flera möten för att enas om gemensamma överväganden från ETP:s stödgrupper för EU:s fiske och vattenbruk, så att dessa skulle kunna publiceras i början av 2026. Se det [slutliga dokumentet](#) här.

(Marta Cavallé håller ett anförande vid evenemanget för partnerskapet för energiomställning som hölls under European Maritime Days i Cork, 2025)

(Marta Cavallé tillsammans med andra arbetsgruppskoordinatorer från Energy Transition Partnership vid ett möte med kommissionsledamot Costas Kadis i Cork, under European Maritime Days, 2025)

Kontrollförordningen och undantaget för "listade hamnar"

Under hela 2025 uttryckte LIFE stark oro över genomförandet av den nya kontrollförordningen, särskilt undantaget som tillåter industriella fartyg att landa osorterade fångster i "listade hamnar". LIFE varnade

att detta medför allvarliga risker för bristande insyn och lägger en orättvis börda på småskaliga fiskare, som måste följa strikta toleransgränser på 10–20 % och andra krävande rapporteringsskyldigheter. LIFE fortsatte att kräva eDNA-övervakning av industriella landningar för att säkerställa en korrekt tillsyn.

Dessa frågor hamnade i fokus när småskaliga fiskare över hela Spanien mobiliserade sig i demonstrationer och en generalstrejk. Samtidigt som de stödde en effektiv kontroll lyfte de fram klyftan mellan regelverket och verkligheten inom kustfisket – till exempel det opraktiska kravet att anmäla sig fyra timmar i förväg innan man anlöper hamn, eller att väga fångsterna ombord med opraktiska metoder, snäva felmarginaler och, vilket är mest oroande, med risk för deras säkerhet. Oron ökade också kring införandet av digitala verktyg, där fiskarna varnade för att dåligt testade verktyg och system som inte utformats i samråd med berörda parter skulle kunna leda till samma misslyckanden och rättsövergrepp som man sett i samband med Storbritanniens erfarenheter av iVMS.

Under hela året betonade LIFE att kontrollåtgärderna måste vara rättvisa och proportionerliga, där industriella flottor ska omfattas av samma – om inte högre – granskningsnivå som den småskaliga sektorn på grund av den högre risken för potentiella överträdelser från deras sida. Å andra sidan bör digitaliseringen utformas i samarbete med fiskarna, med fokus på att stärka och stödja deras behov, inte enbart inriktad på kontroll av dem.

Havsplanering och den 12-mils regenerativa zonen

Havsplanering (MSP) har blivit en central pelare i den europeiska havsförvaltningen, med målet att skapa balans mellan konkurrerande användningsområden av det marina utrymmet – från fiske och naturvård till havsbaserad energi och transport. I takt med att kustområdena blir alltmer överbelastade ligger utmaningen i att säkerställa att havsplaneringen främjar ekologisk återhämtning och social rättvisa, snarare än att påskynda industriell expansion. För småskaliga fiskare påverkar besluten inom MSP direkt tillgången till traditionella fiskevatten, hälsan hos kustekosystemen och livskraften hos lokalsamhällenas försörjningsmöjligheter. LIFE har därför arbetat för att säkerställa att rösterna från fiskare med låg miljöpåverkan hörs i dessa processer och att deras kunskap ligger till grund för utformningen av politiken.

Under hela 2025 deltog LIFE aktivt i en särskild dialog om genomförandet av MSP, MSEG-möten, Ocean Week-evenemang och UNOC3-diskussioner om havsförvaltning. I dessa forum har LIFE

konsekvent verkat för inrättandet av en 12-mils regenerativ zon reserverad för småskaligt fiske med låg miljöpåverkan – ett område där ekologisk återhämtning och lokalsamhällets förvaltning kan samexistera. Organisationen främjade ramverk för samförvaltning som ger fiskare möjlighet att delta direkt i beslutsfattandet och efterlyste ett erkännande av de kumulativa effekterna av havsbaserad energiutbyggnad på marina ekosystem och kustsamhällen, samt behovet av noggranna oberoende utvärderingar av miljömässiga och socioekonomiska konsekvenser. LIFE uppmanade också beslutsfattare att definiera tydliga avvägningar mellan livsmedels- och energisäkerhet, för att säkerställa att Europas övergång till förnybar energi inte sker på bekostnad av hållbart fiske eller kustens motståndskraft.

Genom detta arbete positionerade LIFE småskaliga fiskare som viktiga partners inom den blå ekonomin när det gäller att forma en rättvis och regenerativ maritim framtid för Europa.

Att ompröva fisket: en vision för ett fiske med låg miljöpåverkan i Europa

Under de senaste två åren har LIFE samarbetat med Seas at Risk (SAR) för att bilda och organisera gruppen Rethink Fisheries, som består av ett brett spektrum av intressenter, däribland fiskare, fiskhandlare, forskare och det civila samhället. Tillsammans har gruppen, genom möten både på plats och online, utformat "visionen för ett rättvist och miljövänligt fiske i Europa", där miljö-, sociala, kulturella, ekonomiska och styrningsmässiga aspekter har vävts samman för att presentera en framtidsvision för en fiskesektor som respekterar både planetens gränser och sociala normer.

Processen avslutades 2025 med publiceringen av det [slutgiltiga visionsdokumentet](#) och dess informationspaket ([webbplats](#), [visionssammanfattning](#), [broschyr](#) och [fotoalbum](#)), som lanserades i Europaparlamentet den 2 december med Europaparlamentarikern Thomas Bajada som värd.

Dokumentet är nu öppet för nya stöduttalanden och stöd. Detta, tillsammans med den tidigare publicerade rapporten "[Fisheries for a new era](#)" om alternativa affärsmodeller för småskaligt fiske med låg miljöpåverkan som är bra för människor och planeten, ger viktiga policyrekommendationer och råd om bästa praxis för att påverka den framtida europeiska visionen för fiske och vattenbruk 2040, som Europeiska kommissionen har i uppdrag att lägga fram 2026.

REGIONALA AKTIVITETER: LIVET VID VATTNET

Trots begränsade resurser var 2025 ett år präglat av intensivt regionalt engagemang för LIFE. I Europas olika havsområden stod småskaliga fiskare inför ökande ekologiska påfrestningar, minskad tillgång till resurser och hårdnande konkurrens om utrymmet till havs. LIFE arbetade i nära samarbete med medlemmarna för att försvara deras rättigheter, förstärka deras röster och främja ett hållbart fiske med låg miljöpåverkan, anpassat till lokala förhållanden.

Stärkt representation i rådgivande råd (alla regioner)

LIFE fortsatte att utöka sitt deltagande i de olika rådgivande råden (AC) och rådgivande grupperna. Konkret erhöll vi under 2025 observatörsstatus i medlemsstaternas expertgrupp för havspolitik (MSEG), vilket kompletterar vårt fortsatta deltagande i BSAC och MEDAC. Vi deltog även i Inter-Ac-möten. Där stöder vi våra medlemmar i att samordna och strategiskt engagera sig för att göra sin röst hörd i frågor som är av intresse för dem och i enlighet med våra överenskomna allmänna ståndpunkter (som nämns ovan).

År 2025 utgjorde på många sätt en vändpunkt för vårt engagemang i rådgivande råd, eftersom aktörer inom småskaligt fiske med fartyg under 12 meter som använder icke-bogserat redskap (SSCF) visserligen teoretiskt sett kan företräddas genom olika organisationer i en rad rådgivande råd – främst via medlemsorganisationer för blandade flottor – men enligt vår erfarenhet är den faktiska särskilda företrädningen av SSCF:s intressen och SSCF-aktörernas engagemang mycket begränsad. Efter ett beslut av LIFE:s styrelse i början av 2025 började LIFE verka för inrättandet av ett särskilt rådgivande rådet för småskaligt fiske, i linje med andra icke-regionalt inriktade rådgivande råd. På samma sätt

som ett rådgivande råd för pelagiskt fiske eller ett rådgivande råd för vattenbruk kan fokusera intressenternas engagemang på ett visst flottsegment eller fiskeintresse, skulle SSCF-rådet ge småskaliga fiskare ett forum där deras särdrag kan diskuteras genom relevanta punkter på SSCF:s dagordning, vilket ger relevanta råd till kommissionen och medlemsstaterna och förbättrar resultaten för fiskeriförvaltningen och bevarandemålen.

Som uppföljning av ett brev som skickades till Julia Rubeck och den enhet inom GD Mare som hanterar rådgivande råden presenterade och diskuterade LIFE idén vid ett möte med kommissionsledamot Kadis. Det är värt att notera att denna idé togs upp i Oceanpakten, där det anges att kommissionen även kommer att överväga inrättandet av ett särskilt (SSCF) rådgivande råd.

Detta väckte starka negativa reaktioner från många intressenter, däribland flera rådgivande kommittéer. LIFE fortsätter att driva sin fråga genom brevväxling och kommunikation.

Östersjö- och Nordsjöregionen

Krisen i Östersjön och kvotförhandlingarna

2025 var ett utmanande år för Östersjöregionen. LIFE kritiserade den orättvisa fördelningen av bördan som lägger en oproportionerlig press på småskaliga fiskare i EU-kommissionens förslag för 2026 om fiskemöjligheter i Östersjön. Vi framhöll att småskaliga fiskare, som utgör 92 % av Östersjöflottan, drabbas av de största nedskärningarna och krävde istället att minskningarna skulle riktas mot det industriella pelagiska fisket. LIFE varnade också för den föreslagna ökningen av skarpsillkvoten med 45 %, vilket riskerade att ytterligare undergräva ekosystemets balans.

Under hela året deltog LIFE aktivt i utkastgrupperna inom Baltfish, BSAC och ICES, där man förespråkade att båtsheringen skulle inkluderas i Sveriges arbetsplan för ordförandeskapet och betonade behovet av tillgång till bifångst av torsk för passiva redskap. Organisationen främjade också användningen av eDNA-övervakning för industriella landningar avsedda för produktion av fiskmjöl och fiskolja.

Rådets slutliga beslut – att tilldela 97 % av fångsterna i Östersjön till sill och skarpsill, varav den stora majoriteten är avsedd för industriell bearbetning – bekräftade LIFE:s farhågor om strukturell ojämlikhet. Beslutet var

inte enhälligt, och LIFE välkomnade åtagandet från alla rådsmedlemsstater vid Östersjön tillsammans med kommissionen att begära vetenskapliga råd från ICES i syfte att återuppbygga bestånden.

En region i kris – och ett år av outtröttligt påverkansarbete

Östersjön stod fortsatt i centrum för LIFE:s regionala arbete under 2025. Med torsk-, sill- och laxbestånd på historiskt låga nivåer, och med ICES-prognoser som i allt högre grad avviker från fiskarnas observationer, intensifierade LIFE sina insatser för att säkerställa en rättvisare förvaltning och skydda kustsamhällenas livskraft. Som en del av dessa insatser ledde LIFE:s påverkansarbete kring krisen i Bottenhavet till att riksdagsledamoten Malin Larsson lämnade in den skriftliga frågan 2024/25:1416 till minister Peter Kullgren. I frågan användes information från LIFE för att sätta press på regeringen att stå fast vid den föreslagna kvotminskningen på 62 procent, vilket skulle skydda småskaliga kustfiskare mot industriella intressen.

- **Mars:** LIFE-medlemmar träffade kommissionsledamot Kadis i Simrishamn. De, tillsammans med Bengt Larsson (SYEF) och Stefan Nordin (Kustfiskarna Bottenhavet PO), uppmanade kommissionsledamoten att ta itu med den ekologiska kollapsen i Östersjön och den oproportionerliga bördan som läggs på småskaliga fiskare. De betonade att ”vi kan klara låga kvoter, men inte fler fiskeförbud” och lyfte fram orättvisorna i det fiskeförbud för torsk som gällt sedan 2019.
- **Maj:** LIFE deltog som observatör i ICES rådgivningsgrupp och uttryckte oro över att de vetenskapliga rekommendationerna – som föreslog fortsatta fiskeförbud för viktiga bestånd – inte skulle kunna stödja återhämtningen under rådande förhållanden. LIFE varnade för att föreslagna ökningen ökningen av fångsterna skulle i högsta grad gynna fiskmjöl fabriker, inte kustnär a samhällen.
- **Juni:** LIFE ifrågasatte de föreslagna höjningarna av kvoterna för skarpsill i Baltfish Forum och krävde garanterad tillgång till bifångst av torsk för passiva redskap, införande av eDNA-övervakning av industriella landningar samt att Bottenhavssill skulle inkluderas i Sveriges arbetsplan för ordförandeskapet.
- **September:** Kvotförslagen för Östersjön 2026 offentliggjordes, och LIFE kritiserade offentligt kommissionens förslag att införa de kraftigaste nedskärningarna för SSCF – trots att SSCF utgör 92 % av

flottan och har drabbats av en minskning av fångstvärdet med 36 % under perioden 2018–2022.

- **Oktober:** LIFE uttryckte djup besvikelse över ministerrådets beslut om kvoterna i Östersjön att tilldela 97 % av den totala fångsten till sill och skarpsill, varav merparten används för produktion av fiskmjöl och fiskolja, vilket förstärker strukturella ojämlikheter och undergräver beståndens återhämtning.
- **Oktober:** LIFE:s Östersjökoordinator intervjuades i svensk radio om frågan om bifångst av lax inom det industriella fisket. Han betonade behovet av moderna övervakningsverktyg, såsom eDNA, för att kartlägga bifångsten av lax och skydda utsatta bestånd.
- **November:** LIFE deltog i konferensen om den gemensamma fiskeripolitikens framtid, som anordnades av den politiska gruppen S&D. LIFE betonade behovet av forskning som ”får fler fiskar tillbaka i havet” och lyfte fram skillnaden mellan dagens vetenskapliga modeller och verkligheten inom det småskaliga fisket.

Arbete för förbättrad marknadstillträde i regionen

I oktober avvisades en LIFE-medlems fångst av sill av en förädlingsanläggning på grund av det marknadshinder som orsakats av MSC – som endast tillåter försäljning av MSC-certifierad sill fångad med trål. Denna händelse underströk brådskan och relevansen i LIFE:s arbete med ett deltagarbaserat garantisystem (PGS) för småskaligt kustfiske.

Genom LIFE:s arbete med leveranskedjor och restauranger, där PGS står i centrum, har vi stöttat en restaurang i att ta fram hållbarhetsriktlinjer för inköp av fisk som beaktar småskaliga fiskares perspektiv, så att deras marknadstillträde inte begränsas av tredjepartscertifieringar som MSC. Restaurangen, Seafood Gastro i Stockholm, valde sina egna, mer pragmatiska inköpskriterier som tar hänsyn till fiskarnas lokala kunskap. LIFE satte också restaurangen i kontakt med småskaliga fiskare bland våra svenska medlemmar, vilket ledde till att restaurangen började köpa direkt från dem och etablera löpande samarbeten utan mellanhänder.

Medelhavs- och Svarta havsregionen

Att stärka traditionella styrningsformer och värna om försörjningsmöjligheterna längs kusterna

Småskaliga fiskare i Medelhavet och Svarta havet utsattes fortsatt för hårt tryck från klimatförändringar, konkurrens om utrymme och industriella fiskemetoder. LIFE arbetade nära sina medlemmar för att främja samförvaltning, skydda mångsidigheten och säkerställa rättvis tillgång till resurser.

Vi fortsätter att vara engagerade som officiell intressent i samförvaltningskommittéerna i Katalonien (Spanien), särskilt kommittéerna för bläckfisk (fiskebaserad) och Cap de Creus (områdesbaserad). Dessutom deltog vi i det årliga mötet i samförvaltningskommittén för Pitiusesöarna på Balearerna (Spanien).

Slutligen fortsätter vi att delta i organisationskommittén för GFCM:s [SSCF-forum](#), ett initiativ som svarar mot rekommendationerna i den regionala handlingsplanen för småskaligt fiske i Medelhavet och Svarta havet (RPOA-SSCF) för att erbjuda stöd till småskaliga fiskare och fiskeriarbetare så att de kan vidareutveckla sin kapacitet och sina färdigheter när det gäller hållbart småskaligt fiske och försörjning.

Atlantregionen

- **Maj:** LIFE:s irländska medlemmar träffade kommissionsledamot Kadis för att ta upp de akuta problem som småskaliga fiskare i Atlanten har uttryckt. De betonade behovet av generationsskifte, de förödande konsekvenserna av fiskeförbudet för pollack för försörjningen i kustnära områden, hindren för att få tillgång till finansiering från producentorganisationer samt bristen på rättvis tillgång till kvoter för unga fiskare som ger sig in i sektorn.
- **Juni:** LIFE och IIMRO välkomnade ICES:s reviderade rekommendation om pollack, där man föreslog en TAC på 3 310 ton – en stor förändring jämfört med den tidigare rekommendationen om en TAC på noll, som i praktiken hade lagt ner det kustnära handlinjefisket. Denna förändring utgjorde ett viktigt steg mot att återställa livskraften för kustsamhällen som är beroende av detta bestånd.
- **September:** Vid *Les Assises de la Pêche et de la Mer* uttryckte LIFE:s ordförande Gwen Pennarun oro över bristerna i ICES:s bedömningar av havsabborre, den ökande användningen av ”fyrpanelstrålar” med stor öppning som används under sken av att vara bottentrålar,

samtidigt som de fungerar som pelagiska trålar (vilka är förbjudna) i kustvatten, samt behovet av att ge fiskarna möjlighet att medverka i förvaltningen av sina traditionella fiskeområden.

- Irish Sea Fisheries Board publicerade en rapport som avslöjade viktiga paradoxer inom den irländska SSCF-sektorn: trots att SSCF utgör 84 % av fartygen står de endast för 7 % av motoreffekten; de står för 56 % av den nationella sysselsättningen inom fisket (mätt i heltidsekvivalenter); och de är fortfarande det mest bränsleeffektiva flottsegmentet. Trots minskande intäkter ökade bruttovinsten, främst tack vare obetalt familjearbete. LIFE använde dessa resultat för att verka för riktat stöd och ett formellt erkännande av SSCF:s socioekonomiska bidrag.

PROJEKT & INNOVATION

2025 var ett år med betydande framsteg inom hela LIFE:s projektportfölj. Från digitalisering till hantering av invasiva arter, från energiomställning till regenerativt fiske – LIFE främjade praktiska lösningar för att stödja fiskare med låg miljöpåverkan och stärka kustens motståndskraft.

Fish-X: Digitalisering för ett rättvist och hållbart fiske

Under hela 2025 bidrog LIFE aktivt till att slutföra Fish-X-projektet, som syftade till att utveckla digitala verktyg för fartygsövervakning och fångstrapportering i enlighet med den reviderade kontrollförordningen. Vid den avslutande workshopen som hölls i Europaparlamentet i april betonade LIFE att digitaliseringen måste tjäna fiskarna snarare än att belasta dem, och underströk vikten av användarvänliga system som speglar verkligheten för småskalig verksamhet och ger flera fördelar.

Tidigare under året, vid Fish-X-konferensen och -mässan i mars, välkomnade LIFE Fish-X-färdplanen för digital omställning och lyfte fram behovet av inkluderande, fiskarledda utformningsprocesser. Organisationen betonade att effektiv innovation är beroende av samarbete med dem som använder verktygen till havs.

Fish-X visade i slutändan att småskaliga fiskare inte halkar efter i Europas digitala omställning – de leder den, när tekniken utformas med deras behov och erfarenheter i centrum.

Rundsmörbult: Att förvandla en invasiv art till en möjlighet

År 2025 anslöt sig LIFE till ett projekt som syftade till att utvärdera den invasiva arten rundsmörbultens kommersiella potential för småskaliga kustfiskare i Östersjön. En stor del av detta arbete handlade om att leda testfiske mellan april och juni tillsammans med kontrakterade fiskare i Sverige och Tyskland, vilket visade lovande fångstnivåer och minimal bifångst. Efter säsongen skötte LIFE datainsamlingen, noterade marknadsintresset – en exklusiv restaurang hade tagit med rundsmörbult på sin avsmakningsmeny – och organiserade transporten av frysta prover från Tyskland till Institutet för livsmedelssäkerhet, djurhälsa och miljö (BIOR) i Lettland för analys av föroreningar, innan fältdata överlämnades till Sveriges lantbruksuniversitet (SLU).

Utöver logistikfrågorna undersökte LIFE marknadsutvecklingen och den ekonomiska bärkraften för ett permanent fiske. I samarbete med Submariner Network genomförde LIFE en enkät bland fiskare, grossister och kockar för att kartlägga kraven längs värdekedjan. För att samla in ytterligare insikter deltog LIFE i ett studiebesök i Litauen i november för att undersöka kustfisket, bearbetningsanläggningar och affärsmodeller, och presenterade preliminära resultat under webinarserien *“The Business Case of a Blue Economy”*.

(Foto från studiebesöket @Aksel Ydrén/LIFE, Litauen, 2025)

Dessa aktiviteter gav data om de praktiska aspekterna och marknadshindren för ett potentiellt fiske efter rundsmörbult. Genom dokumentation av fiskelogistik och krav i värdekedjan fungerar LIFE:s arbete under 2025 som en utgångspunkt för vidare utvärdering av både den ekologiska förvaltningen och den ekonomiska lönsamheten för småskaliga kustfiskare.

LIFE spelar en central roll i Interreg-projektet om kommersiellt fiske efter rundsmörbult och marknadsföring i Östersjön.

Seaglow: Innovation för ett klimattåligt fiske

Under 2025 fortsatte LIFE sitt starka engagemang i SEAGLOW-projektet och ledde kommunikations- och spridningsaktiviteterna samtidigt som man spelade en aktiv roll i både arbetspaketet för politik och affärsmodeller. Som ledare för arbetspaketet för kommunikation samordnade LIFE informationsspridningen via projektets flerspråkiga webbplats, kanaler i sociala medier, mediekontakter och deltagande i evenemang, vilket bidrog till att öka medvetenheten om innovativa lösningar för att minska bränsleförbrukningen och utsläppen av växthusgaser inom småskaligt fiske.

LIFE bidrog också väsentligt till utvecklingen av ett politiskt och rättsligt ramverk för att stödja energiomställningen inom småskaligt fiske i Östersjön och Nordsjön. Genom samråd med intressenter och samverkan med fiskare bidrog LIFE till att kartlägga de tekniska, mänskliga och rättsliga hindren för utfasningen av fossila bränslen och till utformningen av politiska rekommendationer för att underlätta införandet av utsläppssnåla tekniker.

Dessutom har LIFE och dess partner inlett arbetet med att stödja utvecklingen av hållbara affärsmodeller för införande och spridning av innovativ teknik inom det småskaliga fisket. Detta är en uppgift som ska slutföras 2026 och kommer att innefatta att engagera fiskesamhällen och intressenter i diskussioner om marknadsmöjligheter, investeringsbehov, teknikinförande och den långsiktiga kommersiella lönsamheten hos lösningar för utfasning av fossila bränslen. Genom dessa aktiviteter kommer LIFE att bidra till att säkerställa att projektets innovationer inte bara är tekniskt effektiva utan också ekonomiskt genomförbara och överförbara till andra fiskesamhällen i hela Europa.

Tillsammans bidrar dessa insatser till att stärka Seaglows synlighet, stödja intressenternas engagemang och bidra till en rättvis och praktisk väg mot utfasningen av fossila bränslen i Europas småskaliga fiskeflotta.

(Seaglow-partner under projektets andra konsortiemöte. Sverige, 2025)

Deltagande garantisystem (PGS) för SSCF

Med stöd från Patagonia har LIFE tagit fram en strategisk färdplan för att inrätta ett deltagarbaserat garantisystem (PGS) för fiske med låg miljöpåverkan.

En redaktionskommitté sammanträdde flera gånger och arbetade med att ta fram den dokumentation som krävs för ett sådant system, bland annat: en gemensam vision och grundläggande principer, operativa aspekter av ett PGS, affärsplan och tidsplan.

Ett förslag lades fram för LIFE:s generalförsamling och godkändes. Det krävs dock ytterligare arbete för att lägga till fler detaljer om de operativa aspekterna av PGS, affärsplanen och verifieringsmekanismerna, vilket vi planerar att slutföra under 2026.

Under tiden fortsätter LIFE:s sekretariat att samla in medel till detta projekt så att vi kan gå vidare till test- och genomförandefaserna. Detta är ett strategiskt initiativ för att stödja våra medlemmar i att förbättra marknadstillträdet, främja rättvisa och hållbara livsmedelssystem samt erbjuda ett trovärdigt och tillgängligt alternativ till certifieringssystem från tredje part som är utformade för industriella fordonsflottor.

KOMMUNIKATION, EVENEMANG OCH MEDLEMSKAP

2025 var ett milstolpsår för LIFE:s synlighet, utåtriktade verksamhet och medlemsengagemang. Genom högnivå -evenemang, internationella konferenser,

riktad kommunikation och strategiska allianser har LIFE stärkt sin roll som den ledande rösten för Europas småskaliga fiskare med låg miljöpåverkan.

Press- och mediearbete

ARBETE SOM PRESENTERATS I

Fish Focus
The Skipper
Fisker Forum
La Nazione
The Fishing Daily
Mundus Maris
Through the Gaps
Industrias Pesqueras
Europa Press
La Vanguardia
Teleprensa
Cantabria Liberal
Diario Siglo XXI

MEDIEHÖJDPUNKTER

Kvoter i Östersjön
Artikel 17
Rättvist fiske Reform av
vetenskapliga råd
Fördelning av blåfenad
tonfisk
Energiomställning
Uteslutning av
småskaligt fiske från
marknaden

INTERNA PROCESSER OCH STYRNING

Medlemsökning och stärkt styrning

2025 var ett år då LIFE:s styrningsstrukturer visade sig väl lämpade för sitt syfte och spelade en nyckelroll i LIFE:s strategiska utveckling. Samtidigt som vårt medlemskap fortsätter att växa i termer av antalet organisationer och länder som representeras, stärkte LIFE också sin styrning genom att hålla valförsamling och förnya styrelsen.

Nya medlemmar: Norge och Portugal ansluter sig till LIFE

I oktober välkomnade LIFE Norges Kystfiskarlag, som representerar över 400 fartyg med låg miljöpåverkan. Deras medlemskap stärker LIFE:s närvaro i Nordeuropa och förstärker det gränsöverskridande samarbetet i Nordsjön.

I december välkomnade LIFE även Marsempre, som representerar xx småskaliga fiskefartyg från Portugal. Vi välkomnar dem som den första medlemsorganisationen från detta land, vilket innebär att LIFE nu har medlemmar i 18 medlemsstater.

Förnyelse av styrelsen och utnämning av ny ordförande

I november hölls valmötet i Bryssel, i anslutning till forumet Make Fishing Fair. Deltagandet var stort och intresset högt, med ett stort antal valbara kandidater.

En ny styrelse valdes, som representerar alla havsområden, och den har nu följande sammansättning:

Namn	Roll	Förening	Land
Medelhavet och Svarta havet			
Federico Gelmi	Direktör	Fiskarföreningen i Pantelleria	Italien
Kazimir Bogović	Direktör	Föreningen för små kustfiskare i Adriatiska havet	Kroatien
Macarena Molina	Kassör	Pescartes	Spanien
Östersjön och Nordsjön			
Bengt Larsson	Sekreterare	SYEF	Sverige
Kasia Stepanowska	Direktör	Darłowska-gruppen av fiskproducenter och redare	Polen
Erik Meyer	Direktör	Fischereischutzverband Schleswig-Holstein	Tyskland
Atlanten			
Gwen Pennarun	Ordförande	Brittany Handliners Association	Frankrike
Seamus Bonner	Styrelseledamot med delad mandatperiod (Nordatlanten)	IIMRO	Irland
Bally Philp	Styrelseledamot med delad mandatperiod (Nordatlanten)	SCFF	Storbritannien
Sandra Amezaga	Direktör för delade platser (Södra Atlanten)	Mulleres Salgadas	Spanien
David Pavon	Direktör för delade mandat (södra	Cofradia el Hierro	Spanien

Valet av en ny styrelse är välkommet, eftersom den speglar en välbalanserad blandning av både etablerade och nya organisationer, med en förbättrad könsfördelning (30 % kvinnor) och med en kvinnlig styrelseledamot från varje havsområde.

Med en förnyad styrelse ser LIFE fram emot att fortsätta sitt uppdrag att stärka småskaliga fiskare och verka för ett hållbart fiske med låg miljöpåverkan och högt socioekonomiskt värde i hela Europa.

LIFE:s sekretariat utökar sin kapacitet

Under 2025 förstärkte LIFE sitt sekretariat för att bättre kunna stödja medlemmarna och möta de växande operativa och politiska kraven. Teamet välkomnade **Aksel Ydrén, projektansvarig för Östersjön**, som bidrar med praktisk erfarenhet av småskaligt fiske, särskilt när det gäller produktcertifiering. Han kommer att stödja verksamheten i Östersjön och Nordsjön, med särskilt fokus på Round Goby-projektet.

Samtidigt avslutade LIFE rekryteringen av en heltidsanställd **administrativ och ekonomisk handläggare** och utnämnde **Claudia Cantele Silva** för att stärka de interna systemen och säkerställa en robust ekonomisk och administrativ förvaltning från kontoret i Bryssel. Hon tillträder tjänsten 2026.

Dessa nyanställningar stärker avsevärt LIFE:s förmåga att tillhandahålla stöd, samordning och påverkansarbete av hög kvalitet i hela Europa.

FINANSIELL SAMMANFATTNING 2025 OCH BUDGET 2026

LIFE:s ekonomi 2025

Under 2025 visade LIFE:s ekonomi stadiga framsteg när det gäller att diversifiera intäkterna och bygga upp nya partnerskap. **216 328 euro överfördes från 2024** i fleråriga budgetar. Under 2025 erhöll LIFE **ytterligare 319 856 euro i intäkter**, varav den största delen kom från vårt femåriga bidrag från Velux Fonden (170 000 euro). Nytt stöd från Patagonia (46 000 euro) till vårt ungdomsnätverk utgjorde ett viktigt steg i arbetet med att engagera socialt ansvarstagande företag, medan EU-medel (41 000 euro) till Round Goby-projektet och Telos-finansiering (40 000 euro) bidrog till att stärka LIFE:s

administrativa och finansiella kapacitet. Sammantaget, med överförda medel och erhållna intäkter, **hade LIFE 536 184 euro till sitt förfogande** för att genomföra sina aktiviteter under året.

Kostnaderna under 2025 uppgick till **totalt 419 315 euro**, vilket ligger i linje med LIFE:s tillväxt och verksamhet. **Personalkostnaderna** ökade jämfört med 2024 till följd av utökad kapacitet, bland annat genom rekryteringen av en projektledare för Östersjöområdet inom projektet "Round Goby" (helt finansierat med EU-medel) samt en heltidsanställd administrativ och ekonomisk handläggare som finansieras via Telos. **Allmänna omkostnader och driftskostnader** ökade något, främst på grund av hyra av mötesrum för intervjuer, avgifter för löneadministration och utrustning för ny personal. **Utgifterna för projektverksamheten** ökade betydligt i takt med att LIFE utökade sitt arbete genom initiativ som Round Goby, Seaglow och PGS, medan kampanjen "Make Fishing Fair" medförde extra kostnader för resor och tolkning.

Efter att ha redovisat alla intäkter, utgifter och de medel som överförts från 2024 avslutade LIFE år 2025 med ett banksaldo på **116 869 euro**.

Budget 2026

När LIFE går in i 2026 är fortsatta satsningar på att diversifiera intäkterna fortfarande avgörande. En stor del av dessa framsteg härrör från nya och strategiska relationer, till exempel med Tanka, samt förnyade samarbeten med långvariga partner som Waterloo. En betydande andel av LIFE:s intäkter för 2026 förväntas komma från EU-medel, vilket återspeglar organisationens starka engagemang i aktuella finansieringsmöjligheter och projekt som stöder omställningen av småskaligt fiske i hela Europa.

Samtidigt understryker detta beroende behovet av att ytterligare bredda finansieringsbasen för att säkerställa tillgång till flexibla kärnresurser. Eftersom Velux-medlen, som historiskt sett varit en viktig källa till anpassningsbart stöd, upphör 2026, arbetar LIFE aktivt med att ta fram förslag som prioriterar **kärnfinansiering och långsiktig finansiell motståndskraft**, vilket lägger grunden för hållbar tillväxt och minskad koncentrationsrisk.

Intäkterna förväntas öka med +80 % från 2025 till 2026, medan **kostnaderna förväntas öka med +23 %**. Den högre tillväxttakten för intäkterna beror främst på tidsmässiga skillnader: för vissa projekt täcker medel som erhålls under 2026 kostnader som redan uppkommit under tidigare år

(t.ex. Round Goby, Seaglow), medan andra avspeglar förväntade bidrag från finansiärer för fleråriga utgifter som kommer att inkomma under de närmaste åren (t.ex. Velux, Tanka).

Nedan följer en omfattande **översikt över bokslutet för 2025** samt **budgeten för 2026**:

Resultaträkning	Realiserade siffror 2025	Budget 2026	Jämförelse med föregående år
(a) Totala intäkter	319 855,68	540 868,04	69 %
Bidrag/donationer	317 556,68	537 768,04	69 %
Patagonia	45 574,24		-100 %
Only One	21 220,61	27 312,61	29 %
Velux-fonden	85 000,00	85 000,00	
Velux-fonden II	85 000,00	85 000,00	
Round Goby-projektet	40 761,83	202 772,87	397 %
Insamling av lokaliseringssatelliter		1 998,09	
Seaglow		67 126,23	
FLMD	40 000,00		-100 %
Tanka		35 000,00	
Waterloo		18 558,24	
OAK		15 000,00	0 %
Medlemsavgifter	2 299,00	3 100,00	35 %
Medlemsavgifter	2 299,00	3 100,00	35 %
(b) Totala kostnader	(419 314,71)	(514 669,28)	23 %
Löner	(286 694,37)	(353 996,77)	23 %
Kontoret i Bryssel	(104 285,20)	(149 618,74)	43 %
Medelhavskontoret	(69 640,41)	(69 540,05)	0 %
Sveriges kontor	(112 768,76)	(134 837,98)	20

Allmänna omkostnader och driftskostnader	(39 183,64)	(42 880,04)	9 %
Allmänna omkostnader, kontoret i Bryssel	(12 612,15)	(11 034,04)	-13 %
OH:s kontor i Medelhavsområdet	(4 265,32)	(5 530,00)	30 %
OH:s svenska kontor	(3 293,88)	(6 626,00)	101 %
Allmänna omkostnader	(19 012,29)	(19 690,00)	4 %
Projektverksamhet	(93 436,70)	(117 792,47)	26
Fältarbete, datainsamling och forskning	(10 605,00)	(9 391,96)	-11 %
Personalkostnader	(11 118,03)	(13 000,00)	17
Kommunikation och informationsverksamhet	(4 998,01)	(6 535,12)	31 %
Rådgivande råd	(2 757,73)	(1 440,00)	-48
Involvering av intressenter och skapande	(16 173,49)	(47 227,82)	192 %
Resor och uppehålle	(47 784,44)	(40 197,57)	-16
Årets nettoresultat (a + b)	(99 459,03)	26 198,76	-126

	Faktiska siffror 2025	Budget 2026	Jämförelse med föregående år
Kassaflöde			
Årets nettoresultat	(99 459,03)	26 198,76	-126
Disponibla likvida medel från tidigare perioder	216 328,14	116 869,09	-46
Tillgängliga likvida medel vid årets slut	116 869,11	143 067,85	22

Anmärkning: Dessa siffror återspeglar den interna redovisningen och kan skilja sig från LIFE:s lagstadgade redovisning. Den officiella finansiella redovisningen följer belgiska regler om intäktsredovisning och uppskjutna intäkter, medan denna översikt presenterar operativa intäkter och kostnader för interna förvaltningsändamål och kanske inte redovisas enligt samma regler.

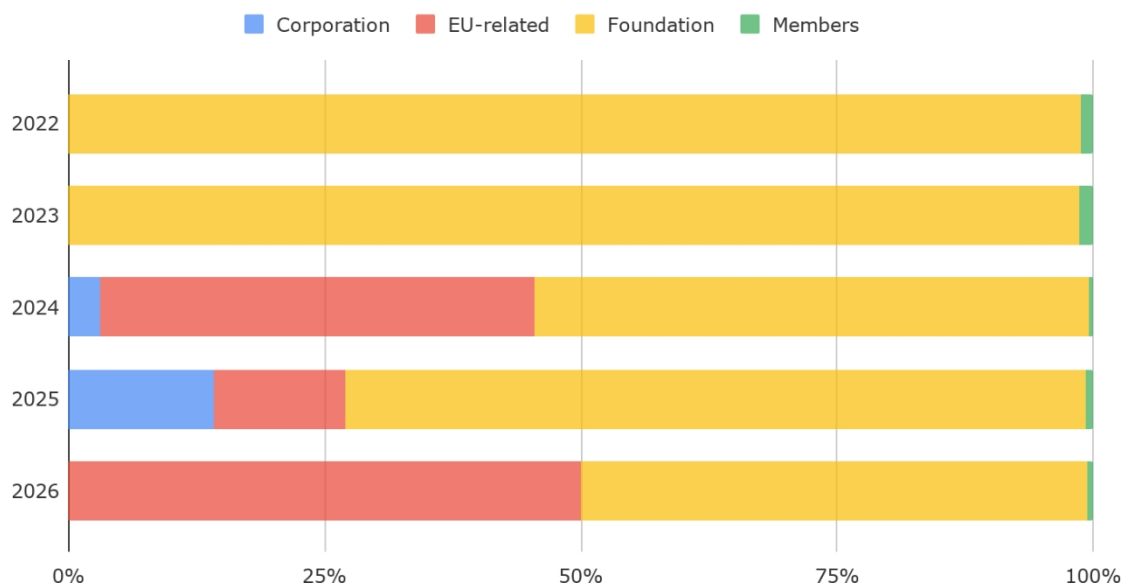
Finansiering

Under det senaste decenniet har LIFE avsevärt diversifierat sin finansieringsbas. Under de första åren var organisationen främst beroende av filantropiska stiftelser för sitt grundläggande stöd. Sedan dess har LIFE

framgångsrikt breddat sin finansiering genom att utnyttja EU-program, företagssamarbeten och medlemsavgifter. Denna bredare mix av finansiärer stärker LIFE:s finansiella motståndskraft och understödjer dess långsiktiga strategiska ambitioner.

Som framgår av diagrammet nedan, **(a) Finansieringskällor per typ av finansiär**, har LIFE nu en mer balanserad portfölj som omfattar EU-medel och bidrag från socialt ansvarsfulla företag såsom Patagonia.

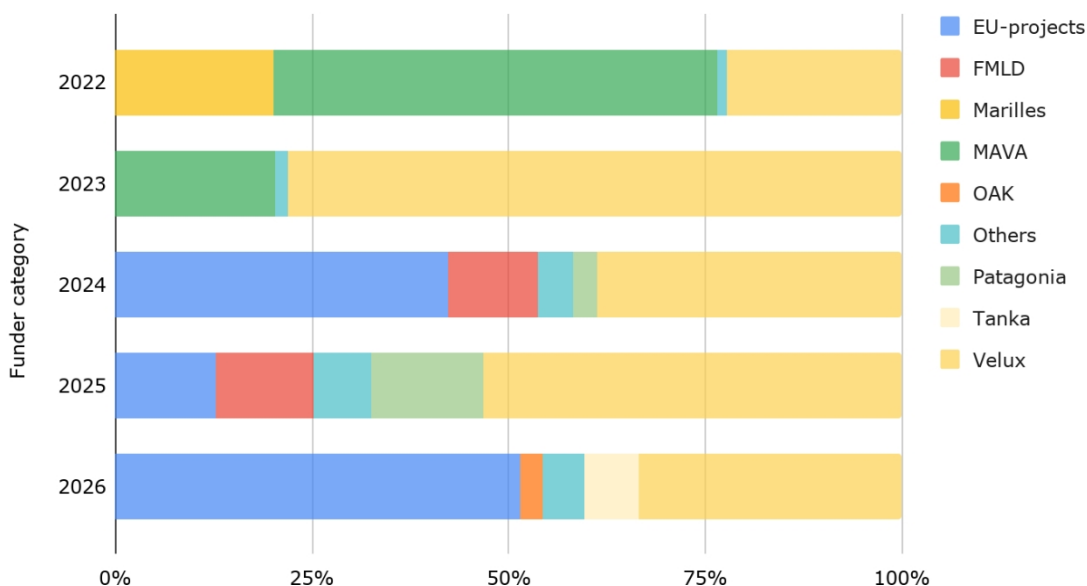
(a) Funding sources per type of funder

Finansieringsmixen, som framgår av diagrammet **(b) Finansieringsmix per finansiär**, fortsatte att utvecklas positivt, vilket återspeglar LIFE:s ihållande insatser för att diversifiera sina inkomstkällor och stärka tillgången till grundfinansiering. År 2026 förväntas visserligen fortfarande omkring hälften av LIFE:s intäkter komma från EU-bidrag – som vanligtvis är mindre flexibla och knutna till specifika projekt – men organisationen arbetar aktivt med att utvidga sitt nätverk av samarbetspartner och stödjare.

Genom att odla nya relationer med filantropiska stiftelser, företagsdonatorer och likasinnade samarbetspartner lägger LIFE grunden för en mer balanserad och motståndskraftig finansieringsstruktur. Dessa insatser syftar till att säkra en stabil bas av kärnfinansiering och minska koncentrationsrisken, vilket garanterar långsiktig ekonomisk hållbarhet och oberoende.

(b) Funding mix per funder

BLICK MOT 2026

2026 kommer att bli ett avgörande år för framtiden för det småskaliga fisket i Europa. Sammanfallet av utvärderingen av den gemensamma fiskeripolitiken (CFP), Vision 2040 för fiske och vattenbruk, havslagen, översynen av ramdirektivet om en marin strategi, färdplanen för energiomställningen och förhandlingarna om nästa EU-budget kommer att forma de rättsliga, finansiella och miljömässiga ramarna för sektorn under det kommande decenniet.

LIFE:s högsta prioritet är att säkerställa en EU-handlingsplan för småskaligt fiske. Organisationen kommer att verka för att handlingsplanen ska integreras i havslagen, med stöd av en bindande tidsplan för genomförandet och mätbara resultat för att säkerställa konkreta framsteg för sektorn.

Rättvis tillgång till fiskeresurserna förblir ett centralt mål. LIFE kommer att verka för att artikel 17 genomförs enligt den ursprungliga avsikten, inklusive bindande, öronmärkta fiskemöjligheter för småskaliga fiskare och en mer rättvis fördelning av tillträdesrättigheterna.

Den maritima fysisk planeringen måste skydda utrymme för fiske med låg miljöpåverkan. LIFE kommer att verka för regenerativa fiskeområden, förtur för småskaligt fiske till kustzonen inom 12 nautiska mil samt

åtgärder för att förhindra att sektorn i allt högre grad trängs undan av konkurrerande verksamheter inom den blå ekonomin.

En förstärkning av samförvaltningen kommer att förbättra styrningen av fisket. Organisationen kommer att fortsätta verka för ett formellt erkännande och en förstärkning av Prud'homies och andra traditionella samförvaltningssystem som effektiva styrningsmodeller för ett hållbart fiske.

Energiomställningen måste stödja, inte belasta, det småskaliga fisket. LIFE kommer att övervaka genomförandet av färdplanen för energiomställningen och den reviderade förordningen om fiskerikontroll, främja innovation och samtidigt säkerställa att nya krav förblir proportionerliga och ekonomiskt genomförbara för sektorn.

Ett deltagarbaserat garantisystem kommer att förbättra marknadsmöjligheterna. Att genomföra den strategiska färdplanen och säkra finansiering för pilotgenomförandet kommer att vara en viktig milstolpe för att tillhandahålla ett tillgängligt alternativ till industriella certifieringssystem och stärka hållbara livsmedelssystem.

Generationsskiftet är avgörande för branschens framtid. LIFE kommer att fortsätta verka för bättre tillgång till utbildning, finansiering och fiskemöjligheter för unga fiskare, samtidigt som organisationen lanserar LIFE Youth Network för att stärka ledarskapet, kunskapsöverföringen och branschens långsiktiga motståndskraft.

Starkare partnerskap kommer att öka sektorns inflytande. Genom att utöka medlemskåren och bygga allianser med det civila samhället, forskare, stiftelser och andra primärproducenter med låg miljöpåverkan kommer vi att stärka vår förmåga att driva frågor och främja en mer motståndskraftig och hållbar primärsektor.